

Actieplan

Veilig Ondernemen

Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC)

Deel 2

VNO-NCW

Het bedrijfsleven

MKB-Nederland

en de overheid

Ministerie van Justitie

willen samen

Verbond van Verzekeraars

de criminaliteit

Raad van Hoofdcommissarissen

tegen het

Ministerie van Economische Zaken

bedrijfsleven

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

terugdringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het bedrijfsleven en de overheid willen samen de criminaliteit tegen het bedrijfsleven terugdringen

Inhoudsopgave

<u>1</u>	Inleiding	5
<u>2</u>	Probleembeschrijving	6
<u>3</u>	Nieuwe projecten	8
	• Project 11 : Tegenhouden van georganiseerde criminaliteit	9
	• Project 12 : Aanspreekbaar bestuur en bedrijf	10
	• Project 13 : Cyber crime	11
	• Project 14 : Legitimatie fraude	12
	• Project 15 : Heling	13
<u>4</u>	Versterking lopende projecten	14
	• Project 04 : Versterking aanpak winkelcriminaliteit	15
	• Project 06 : Versterking aanpak urgente bedrijvenlocaties	16
	• Project 10 : Beveiliging diefstalgevoelige producten	17
<u>5</u>	Beheer	18
	• Projectleiding	18
	• Monitoring	18
	• Overzicht lopende projecten	18

Actieplan

Veilig

Ondernemen

Deel 2

Het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) is een in 1992 opgericht samenwerkingsverband tussen overheid en bedrijfsleven gericht op het aanpakken van criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van wordt. Het NPC is samengesteld uit een ongeveer gelijk aantal vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven. De Minister van Justitie is voorzitter van het platform, de voorzitter van de VNO-NCW is vice-voorzitter. Alle relevante departementen, de politie, het openbaar ministerie en de VNG zijn in het platform vertegenwoordigd. Namens het bedrijfsleven maken werkgeversorganisaties deel uit van het platform en is een aantal branches vertegenwoordigd.

Overheid en bedrijfsleven werken samen aan een veiliger Nederland. Met het Actieplan Veilig Ondernemen willen bedrijven en overheid de criminaliteit met minimaal 20% terugdringen in 2008. Criminaliteit is slecht voor ondernemers, slecht voor de economie en slecht voor de samenleving. Een veilig ondernemingsklimaat leidt tot minder schade in de samenleving, minder verpaupering, sterkere sociale samenhang, meer ondernemerschap en meer banen.

1 Inleiding

In januari 2004 vond de ondertekening plaats van het Actieplan Veilig Ondernemen. Hiermee startte voor het eerst een systematische aanpak van de criminaliteit gericht tegen het bedrijfsleven. Doel hiervan was een reductie van de criminaliteit tegen het bedrijfsleven met minimaal 20% in 2008. Sinds de start is er veel gebeurd. Tal van publieke en private organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau zijn actief bezig met veilig ondernemen. Met voortvarendheid zijn diverse nieuwe projecten van start gegaan om het bedrijfsleven veiliger te maken en worden al lopende veiligheidsprojecten geïntensiveerd. Anderhalf jaar later ligt het Actieplan Veilig Ondernemen dan ook goed op schema en zijn veel van de geplande projecten en acties al afgerond. Dat biedt ruimte om in gezamenlijkheid nieuwe problemen aan te pakken waar nog niet eerder aandacht voor was. Extra inzet is ook nodig omdat de in april 2005 verschenen *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven* (MCB 2004) laat zien dat het slachtofferschap van bedrijven in veel sectoren nog steeds hoog is. De overheid en het bedrijfsleven geven daarom met dit Actieplan Veilig Ondernemen deel 2 een extra impuls aan het verhogen van de veiligheid van het bedrijfsleven. Het Actieplan Veilig Ondernemen deel 2 benoemt daartoe vijf geheel nieuwe projecten en drie versterkingen van al lopende projecten.

Allereerst volgt in hoofdstuk 2 een probleembeschrijving met daarin aandacht voor de aard en omvang van de criminaliteit op grond van de MCB 2004 en maatschappelijke signalen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een beschrijving gegeven van de vijf nieuwe projecten. Hoofdstuk 4 geeft daarna een beschrijving van de drie al lopende projecten die versterkt worden. Hoofdstuk 5 bevat tot slot een overzicht van de relevante beheersaspecten.

2 Probleembeschrijving

Bij het ontwikkelen van de projecten die zijn opgenomen in dit Actieplan deel 2 is zo veel mogelijk gebruik gemaakt van wetenschappelijke of anderszins objectiveerbare informatie. Vooral is gebruik gemaakt van de gegevens uit de recent verschenen *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB 2004)*. Daarnaast is rekening gehouden met het al lopende veiligheidsprogramma *Naar een veiliger samenleving*. Het Actieplan Veilig Ondernemen deel 2 is dan ook bedoeld in aanvulling op de in het veiligheidsprogramma opgenomen aanpak van bijvoorbeeld stelselmatige daders, risicjongeren, wapenbezit en geweld.

Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Uit de *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2004* blijkt dat de criminaliteit tegen het bedrijfsleven in de vijf onderzochte sectoren is gedaald ten opzichte van 2002. De veiligheidssituatie van bedrijven lijkt zich ten opzichte van 2002 dus verbeterd te hebben. Over de gehele linie is een daling te zien van het aantal bedrijven dat ten minste één keer slachtoffer wordt van criminaliteit. Ook het meervoudig slachtofferschap laat een dalende lijn zien (zie tabel 1).

Tabel 1 - Slachtofferschap per sector in percentages, vergelijking tussen 2002 en 2004

	Bouw		Detailhandel		Horeca		Transport		Dienstverlening	
	2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004
Slachtofferschap	46	30	67	49	59	47	53	42	43	29
Meervoudig slachtofferschap	17	10	36	20	33	19	23	16	19	8

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2004

Ondanks de daling ten opzichte van 2002 blijft het niveau van slachtofferschap vooral hoog in de detailhandel, de horeca en de transportsector. In deze sectoren is tussen de 40% en 50% van de ondernemingen jaarlijks nog steeds slachtoffer van criminaliteit. Daarmee blijft criminaliteit een forse kostenpost, met grote materiële en immateriële gevolgen voor de betrokken ondernemers. De aard van de sector is hierbij overigens in belangrijke mate bepalend voor het soort criminaliteit waar het bedrijfsleven slachtoffer van is. Zo zijn bedrijven in de transportsector volgens de MCB 2004 vooral slachtoffer van inbraak, is de horeca vooral slachtoffer van vernieling en geweld en is de detailhandel vooral slachtoffer van diefstal.

Dat er in het algemeen veel criminaliteit is binnen een specifieke sector zegt niet altijd voldoende. Het totaal aantal delicten kan immers sterk zijn beïnvloed door een kleine groep zwaar getroffen bedrijven. Bij inbraken vindt bijvoorbeeld circa een kwart van de delicten plaats bij slechts 10% van de bedrijven. Diefstal is nog meer geconcentreerd in bepaalde sectoren. Zo heeft 10% van de detailhandel te maken met 62% van alle inbraken. Bij de sectoren horeca en vervoer heeft 10% te maken met 58% van alle inbraken.

Voor alle sectoren geldt verder dat de meeste delicten zich meer dan gemiddeld voordoen in het grootbedrijf. Alleen in de detailhandel doen de delicten zich beduidend meer dan gemiddeld voor in het middenbedrijf¹. Van belang is ook dat vooral het bedrijfsleven in de verstedelijkte gebieden slachtoffer is van criminaliteit. Zo bevinden bedrijven die last hebben van veel inbraken zich relatief vaak aan de rand van een stedelijke agglomeratie. De delicten vernieling en diefstal doen zich verder relatief vaak voor in het centrum van een stedelijke agglomeratie.

Maatschappelijke signalen

In aanvulling op de wetenschappelijke informatie uit de MCB 2004 hebben ook andere maatschappelijke signalen een rol gespeeld bij het totstandkomen van het Actieplan Veilig Ondernemen deel 2. Zo zijn er uit het bedrijfsleven vaak geluiden te horen over het gemak waarmee gestolen goederen worden doorverkocht op bijvoorbeeld openbare markten of door tussenkomst van het internet. De openheid waarmee dit soms gebeurt is velen een doorn in het oog. Ook zijn er veel signalen over het voortdurend toenemen van de minder zichtbare vormen van misdaad zoals legitimatie fraude en cyber crime. Bedrijven zijn dan ook bezorgd over de wijze waarop zij zich kunnen wapenen tegen digitale vormen van diefstal en oplichting.

De projecten van het Actieplan deel 2

Op grond van de hiervoor weergegeven wetenschappelijke informatie en maatschappelijke signalen is er bewust gekozen voor het versterken van het al lopende project winkelcriminaliteit. Het niveau van slachtofferschap in de detailhandel blijft immers onverminderd hoog, ook na de forse daling van winkelcriminaliteit in de periode 2002-2004. Daarbij speelt een rol dat het onder AVO deel 1 gestarte project winkelcriminaliteit ondertussen is afgerond, met uitzondering van de gemaakte afspraak over productbeveiliging (eind 2006 is 20% van alle producten tegen diefstal beveiligd). Mede hierom vindt er tevens een versterking plaats van het al in AVO deel 1 ondergebrachte project productbeveiliging. Ondanks het nog steeds hoge niveau van de criminaliteit in de sectoren horeca en transport zijn hier geen aanvullende projecten voor gestart. De hiervoor opgerichte projecten in het kader van AVO deel 1 lopen immers nog.

De start van de nieuwe projecten cyber crime en legitimatie fraude is logischerwijs ingegeven door de hiervoor genoemde maatschappelijke signalen en de verwachting dat elektronische criminaliteit in de toekomst een nog grotere rol zal spelen. Ook bij het project heling spelen de verwachtingen voor de toekomst een rol van betekenis. Zonder hernieuwde inzet van de betrokken publieke en private partners is de kans op verdere normvervaging en verhoging van het aantal slachtoffers groot.

Met het project Tegenhouden wordt voor het eerst het nieuwe concept tegenhouden toegepast op het thema veilig ondernemen. Speerpunt hierbij wordt de publiek-private aanpak van georganiseerde criminaliteit. Hiermee wordt vooral ingespeeld op de grote onrust die in de detailhandel is ontstaan door winkeldiefstal door georganiseerde bendes.

Het project aanspreekbaar bestuur en bedrijf komt voort uit de behoefte van gemeenten en bedrijfsleven om goed georganiseerde en daardoor aanspreekbare partners te hebben inzake veilig ondernemen. Goede samenwerking is immers de basis van het Actieplan Veilig Ondernemen.

¹ Groot- en middenbedrijf zijn onderscheiden op basis van het aantal werkzame personen.

PROJECT 11 : TEGENHOUDEN VAN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

Vooraf het bedrijfsleven is het slachtoffer van georganiseerde criminaliteit. In het oog springende delicten zijn georganiseerde autodiefstallen, bedrijfsinbraken en winkeldiefstallen door vaak mobiele bendes. Om deze ernstige vormen van criminaliteit te stoppen is het gebruik van slimme, (technologisch) innovatieve en onorthodoxe aanpakken nodig. Om die reden wordt gekozen voor het inzetten op een strategie van tegenhouden. Daarbij gaat het om het voorkomen of vroegtijdig beëindigen van criminaliteit door middel van een systeemgerichte, multidisciplinaire aanpak door verschillende actoren. Deze nieuwe en creatieve aanpak is bij uitstek geschikt voor een gezamenlijke publiek-private aanpak waarbij gelijktijdig wordt ingezet op repressie en preventie. Op welke delictvormen precies zal worden ingezet dient eerst nader te worden onderzocht. De politie zal hiertoe voorstellen doen. Om de georganiseerde criminaliteit tegen te houden worden de volgende acties afgesproken.

Actie 1 in het 1e kwartaal van 2006 heeft een publiek-private werkgroep een rapport opgesteld met daarin prioritaire thema's en bijpassende aanpakscenario's.

Actie 2 in het 1e kwartaal van 2006 start een PPS-pilot Tegenhouden, waarmee de georganiseerde criminaliteit tegen het bedrijfsleven direct, door middel van een zogenaamde 'korte klap', aangepakt wordt.

Actie 3 de uit actie 1 voortvloeiende thema's en scenario's zullen (aangevuld met de ervaringen van de pilot) worden uitgevoerd tussen 2006 en 2008.

PROJECT 12 : AANSPREEKBAAR BESTUUR EN BEDRIJF

Voor een succesvolle aanpak van veilig ondernemen op lokaal niveau is samenwerking tussen de lokale partners cruciaal. Succesvolle projecten zijn over het algemeen dan ook die projecten (bijvoorbeeld het Keurmerk Veilig Ondernemen) waar de betrokken partners elkaar goed weten te vinden en de samenwerking goed verloopt. Goede samenwerking kan echter pas van de grond komen wanneer de partijen ook in het voortraject voldoende georganiseerd en aanspreekbaar zijn. Dat geldt vooral voor de gemeente en de ondernemers. Zo vragen lokale ondernemers, die de gemeentelijke organisatie vaak ingewikkeld vinden, om één concreet aanspreekpunt voor veiligheidszaken bij de gemeente. Andersom vragen gemeenten vaak om één aanspreekpunt namens het bedrijfsleven. Een goed georganiseerd bedrijfsleven voorkomt immers dat de gemeente met allerlei afzonderlijke ondernemingen of belangenorganisaties afspraken moet maken.

Goed aanspreekbaar zijn betekent dat duidelijk is wie de contactpersoon is die je aan kunt spreken en dat deze spreekt namens zijn organisatie en/of achterban en weet wat er daar speelt. Ook dient de contactpersoon aanspreekbaar te zijn op gemaakte afspraken.

Om de aanspreekbaarheid van bestuur en bedrijf te verbeteren worden de volgende acties geformuleerd.

Actie 1 uiterlijk in het vierde kwartaal van 2005 is een overzicht gemaakt van verschillende wijzen waarop gemeenten aanspreekbaar zijn voor het bedrijfsleven inzake veiligheid.

Actie 2 uiterlijk in het vierde kwartaal van 2005 is een overzicht gemaakt van de verschillende wijzen waarop bedrijven aanspreekbaar zijn voor gemeenten inzake veiligheid.

Actie 3 in het eerste kwartaal van 2006 worden 4 pilots gestart waarin best practices op aanspreekbaarheid binnen gemeenten en bij bedrijfsleven in praktijk worden gebracht. Deze pilots zijn in het eerste kwartaal 2007 gereed.

Actie 4 uiterlijk in het tweede kwartaal van 2007 is een communicatiestrategie gereed om de leerervaringen uit de inventarisatie en de pilots te verspreiden.

PROJECT 13 : CYBER CRIME

Steeds meer transacties en onderdelen van het economische en maatschappelijke leven vinden plaats via het internet en andere vormen van online dienstverlening. Steeds vaker krijgt deze virtuele wereld te maken met criminaliteit en schade als gevolg daarvan. Voor een deel valt deze criminaliteit te voorkomen door goede beveiligingsmaatregelen. Om dit bekend te maken en de beveiliging te verbeteren, en zo cyber crime preventief aan te pakken, bestaan al diverse initiatieven zoals het publiek-private samenwerkingsprogramma Kwetsbaarheid op Internet (KWINT) en de campagne Surf op Safe. Hierin worden kennis, methoden en hulpmiddelen ontwikkeld en verspreid. Daarnaast is de Waarschuwingsdienst ingesteld om onder andere het bedrijfsleven te informeren over actuele kwetsbaarheden en dreigingen op het internet. Ook lopen er verschillende initiatieven om cyber crime repressief aan te pakken.

Ondanks al deze initiatieven kent de aanpak van cyber crime diverse obstakels, namelijk:

- door onduidelijke statistieken en een geringe aangiftebereidheid is de omvang van het probleem onhelder - vaak wordt cyber crime niet als zodanig geregistreerd maar als diefstal van gegevens, fraude, afpersing of een ander 'traditioneel' vergrijp;
- het opsporen van cyber crime vereist kennis die soms onvoldoende beschikbaar is in het opsporingsapparaat;
- er bestaat onduidelijkheid in het opsporingsapparaat met betrekking tot het niveau waarop de verschillende verschijningsvormen van cyber crime moeten worden aangepakt - regionaal, bovenregionaal of landelijk;
- er is sprake van een versnippering van initiatieven ter bestrijding van cyber crime;
- alle bovenstaande aspecten gezamenlijk beperken de mogelijkheid tot juiste prioriteitstelling binnen het opsporingsapparaat. Dit belemmert een daadkrachtige en gecoördineerde aanpak van cyber crime.

Door de projectgroep cyber crime is al een begrippenlijst en een overzicht van betrokken partijen samengesteld. In aanvulling daarop worden de volgende acties ter hand genomen:

Inventariseren krachtenveld

Actie 1 op 1 juni 2005 is een overzicht gereed van 'wie doet wat, waarom, waartoe en met wie in relatie tot cyber crime'.

Actie 2 op 1 juni 2005 is een 'virtuele organisatie' gereed om bij te dragen aan de preventie en bestrijding van cyber crime.

Inventariseren trends

Actie 3 op 1 november 2005 is een typologie/classificatie van verschijningsvormen van cyber crime gereed.

Actie 4 op 1 november 2005 is een overzicht van trends en ontwikkelingen gereed.

Actie 5 op 1 november 2005 is een model gereed hoe om te gaan met (nieuwe) verschijningsvormen.

Bevorderen van proactie en preventie

Actie 6 uiterlijk op 1 april 2006 is een experiment afgerond met een dienst die bij ondernemers en overheden de informatiebeveiliging toetst en adviseert in ruil voor het gebruik van verkregen informatie.

Actie 7 met ingang van 1 juli 2006 worden handleidingen en protocollen voor ondernemingen en overheden beschikbaar gesteld.

Bevorderen van preparatie en repressie

Actie 8 uiterlijk 1 oktober 2006 is er een handhavingsarrangement opgesteld met daarin de inspanningen van alle betrokken partijen op het gebied van bijvoorbeeld melding en aangifte, verzamelen en delen van informatie, preventieve inspanningen, repressieve inspanningen.

PROJECT 14 : LEGITIMATIE FRAUDE

In de huidige informatiemaatschappij is het in toenemende mate mogelijk om fraude te plegen door gegevens van derden te misbruiken. De fraudeur doet zich op basis van deze gegevens voor als de derde en weet op deze manier diensten, goederen of betalingen los te krijgen. De gegevens die hiervoor nodig zijn worden op vele manieren verzameld: diefstal van post uit de brievenbussen van woningen, het zakkenrollen van portemonnees, het doorzoeken van afval, inbraak in woningen, diefstal op de werkvloer maar ook door een vlotte babbel van de fraudeur (in het Engels wordt deze laatste werkwijze aangeduid met de term 'social engineering'). De fraudeur bouwt een informatie positie op ten aanzien van zijn doelwit en slaat vervolgens zijn slag door (grote) bedragen over te boeken, bestellingen te doen en diensten af te nemen. De schade wordt in de meeste gevallen niet geleden door het slachtoffer van de 'gegevens diefstal' maar door de leverancier van de diensten, goederen of betalingen. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn banken, verzekeraars, postorderbedrijven, autoverhuurbedrijven en/of telecommunicatiebedrijven. Kern van legitimatie fraude is dat de fraudeur zich in het maatschappelijk verkeer voordoeft als de derde. Om die reden wordt ook wel gesproken over identiteitsfraude. Anders dan bij identiteitsfraude is bij legitimatie fraude (een vorm van oplichting) de toepassing van valse identiteitspapieren eerder uitzondering dan regel. Een belangrijk kenmerk van deze fraudevorm is dat vaak meerdere ketenpartners betrokken zijn (bijvoorbeeld banken, de postbezorging en de telecommunicatieaanbieders). De fraudeurs, die in de praktijk in georganiseerd verband opereren, zijn hier uitstekend van op de hoogte en spelen in op de raakvlakken tussen deze ketenpartners. Voor de aanpak van deze vorm van fraude is overleg en informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners onderling en met het openbaar ministerie dan ook noodzakelijk. Deze vorm van fraude kan echter niet worden bestreden zonder ook de consument te informeren en te mobiliseren.

Actie 1 in het derde kwartaal van 2005 is een vooronderzoek gereed naar de meest voorkomende modus operandi, de rol van de meest betrokken partners en de knelpunten bij legitimatie fraude.

Actie 2 een gezamenlijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, het Ministerie van Justitie, het openbaar ministerie en de politie zal in het vierde kwartaal van 2005 een plan van aanpak gereed hebben. Tot de oplossingsrichtingen behoort in ieder geval de mogelijkheid om een platform op te richten voor de uitwisseling van informatie tussen ketenpartners onderling en tussen ketenpartners en het openbaar ministerie. Ook het houden van een informatiecampagne voor burgers behoort tot de mogelijkheden.

Actie 3 uiterlijk in 2008 zijn alle oplossingsrichtingen in het hiervoor genoemde plan van aanpak afgerond.

PROJECT 15 : HELING

Niet zelden is het bedrijfsleven het (indirecte) slachtoffer van heling. Criminelen hebben het vaak gemunt op goederen die gewild en eenvoudig doorverkoopbaar zijn, zoals merkleding en consumentenelektronica. Wanneer heling onaantrekkelijk wordt, verdwijnt tegelijkertijd een belangrijke impuls tot diefstal. Aan heling gaat immers altijd diefstal of een ander delict vooraf. Om die reden is het belangrijk om heling terug te dringen.

Uit onderzoek blijkt echter dat de gemiddelde burger zich weinig bewust is van de ernst van het delict heling. Een ander probleem is dat de aard van het delict een laag aangiftepercentage met zich meebrengt. In het algemeen zullen immers alleen de verkoper en de heler iets merken van de heling, hetgeen de opsporing bemoeilijkt. Mede doordat heling zich veelal in een verborgen circuit afspeelt, is er nog relatief weinig bekend over de helingmarkt. Maar het valt wel te verwachten dat veel van de goederen, die door een delict zijn verkregen, op internet te koop worden aangeboden.

Ondanks herziene wetgeving, gerichte politie-inzet en publiciteitscampagnes (*Nog even en we weten niet beter en De koper van de buit gaat niet vrijuit*) is een geheel nieuwe impuls aan het thema heling essentieel in het kader van veilig ondernemen. Daarbij, zijn de volgende drie doelstellingen van belang:

- het in kaart brengen waar beleid om heling te bestrijden het meest effectief is;
- de potentiële koper er bewust van maken dat deze een strafbaar feit pleegt;
- de verhandelbaarheid van gestolen goederen verkleinen waardoor zij minder aantrekkelijk worden voor heling.

Om deze doelstellingen te behalen worden de volgende acties afgesproken:

Actie 1 in het 1e kwartaal van 2006 is een meta-evaluatie gereed naar de markt voor heling (kanalen, producten, personen).

Actie 2 op grond van de meta-evaluatie wordt in het tweede kwartaal van 2006 een plan van aanpak opgeleverd met daarin in ieder geval aandacht voor:

- publiciteit: mensen bewust maken van het kwalijke karakter van heling;
- het verkleinen van de verhandelbaarheid van goederen;
- de inzet van politie en justitie.

Actie 3 eind 2008 is de uitvoering van het plan van aanpak heling gerealiseerd.

PROJECT 04 : VERSTERKING AANPAK WINKEL-CRIMINALITEIT

Begin 2003 werd tussen bedrijfsleven en overheid een convenant gesloten met daarin 20 afspraken over de aanpak van winkelcriminaliteit. Deze afspraken werden vervolgens begin 2004 toegevoegd aan het Actieplan Veilig Ondernemen deel 1.

Op één doorlopende actie na zijn ondertussen alle 20 afspraken uit het convenant afgerond. Mede hierdoor is de criminaliteit in de detailhandel de afgelopen jaren fors gedaald. Volgens de in april 2005 gepubliceerde Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven liep het percentage winkels dat slachtoffer was van criminaliteit terug van 67% in 2002 tot 49% in 2004. Desondanks blijft het niveau van criminaliteit in de detailhandel het hoogst van alle sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven.

De hoogte en de aard van deze winkelcriminaliteit zijn sterk afhankelijk van de locatie en de omvang van het bedrijf. Naarmate een winkel groter in omvang is, neemt ook het aantal verschillende soorten criminaliteit toe. Van de eenmanszaken is bijvoorbeeld 10% meervoudig slachtoffer terwijl dit percentage bij de grotere vestigingen² oploopt tot 58%.

Vanwege het nog altijd hoge niveau van winkelcriminaliteit zal in de zomer van 2005 een nieuw convenant worden ondertekend tussen de overheid en de detailhandel.

Actie 1 in het derde kwartaal van 2005 ondertekenen bedrijfsleven en overheid een nieuw convenant met daarin een nieuwe serie afspraken over de volgende thema's:

- slachtofferzorg;
- winkelinrichting;
- participatiegraad detailhandel;
- fraudebeleid;
- schadeverhaal bij winkelcriminaliteit.

Actie 2 uiterlijk in het vierde kwartaal van 2008 zijn alle in het convenant opgenomen acties gerealiseerd.

² Vestigingen met 20-49 werknemers.

PROJECT 06 : VERSTERKING AANPAK URGENTE

BEDRIJVENLOCATIES

Er zijn in Nederland veel bedrijvenlocaties (winkelgebieden en bedrijventerreinen) die geraakt worden door criminaliteit en overlast. In sommige daarvan is de situatie zó slecht dat een normale bedrijfsuitoefening vrijwel onmogelijk wordt gemaakt. Slechts door een gezamenlijke inspanning van alle lokale partijen is een wezenlijke verbetering van de situatie te bereiken. Het Ministerie van Economische Zaken heeft voor het veiliger maken van deze urgente locaties een subsidieregeling in het leven geroepen, waarmee in de periode medio 2005 – eind 2007 ca. 50 urgente bedrijvenlocaties ondersteund kunnen worden. Uit de eerste tender is gebleken dat de kwaliteit en innovativiteit van de plannen tegenvalt en de publiek-private samenwerking beter kan.

Om te waarborgen dat ook op de meest urgente locaties goede projecten tot stand komen, lijkt het gewenst dat het Ministerie van EZ de bedrijven en winkels op de meest urgente locaties steun geeft bij het initiëren van projecten. Deze steun zal zich richten op het tot stand komen van kwalitatief goede projecten die worden gedragen door alle betrokken partijen.

Actie 1 uiterlijk in het derde kwartaal van 2005 is -in overleg met het CCV- een plan van aanpak opgesteld voor de periode 4e kwartaal 2005 t/m 4e kwartaal 2007. Het doel van het plan van aanpak is om urgente locaties te faciliteren bij het initiëren van pps-projecten gericht op het terugdringen van de criminaliteit. Gedacht wordt aan het schrijven van een handleiding voor een goede aanpak, het verspreiden van good practices, het organiseren van workshops en begeleiding op locatie.

Actie 2 uitvoeren van het plan van aanpak in lijn met regeling aanpak urgente bedrijvenlocaties.

PROJECT 10 : BEVEILIGING DIEFSTALGEVOELIGE

PRODUCTEN

In het Actieplan Veilig Ondernemen deel 1 is afgesproken dat overheid en bedrijfsleven een studie uitvoeren naar de (on)mogelijkheden van beveiliging van producten. Dit mede in het kader van de resultaatsdoelstelling van het Veiligheidsprogramma om alle diefstalgevoelige producten te voorzien van een herkenningschip of codering.

De studie geeft voor de overheid aanknopingspunten om harmonisatie in productbeveiliging in EU-verband te bespreken. Ook het bedrijfsleven zal harmonisatie in productbeveiliging agenderen in internationale overleggen. Daarnaast geven de onderzoeksresultaten een afbakening van wat de rol van de overheid en andere partners kan zijn en geven een overzicht van verschillende technische mogelijkheden in productbeveiliging. In dit vervolgproject zal aan de hand van deze onderzoeksresultaten verder worden doorgepakt.

Overheid en bedrijfsleven spreken de volgende actiepunten gezamenlijk af:

Actie 1 uiterlijk in het vierde kwartaal van 2005 is een onderzoek gereed naar de praktische invulling van een landelijke database voor diefstalgevoelige producten ten behoeve van consumenten. De onderzoeksresultaten geven inzicht in de randvoorwaarden die de overheid hieraan kan stellen en hoe kosten breed gedragen kunnen worden. Dit onderzoek vindt mede plaats aan de hand van de ervaringen met de database voor gestolen fietsen.

Actie 2 bij drie bedrijven starten pilots om de gevolgen van nieuwe vormen van productbeveiliging te onderzoeken. Daarmee geven de pilots inzicht in de kosten en de baten van beveiliging. Met de resultaten kunnen bedrijven beter een besluit nemen om al dan niet over te gaan op een bepaald type van productbeveiliging.

- november 2005: start eerste pilot;
- februari 2006: start tweede pilot;
- april 2006: start derde pilot.

5 Beheer

Projectleiding

De projectleiding is verantwoordelijk voor het regelen van de organisatie, uitvoering en financiering van het desbetreffende project. De projectleiders rapporteren aan de Stuurgroep van het Actieplan Veilig Ondernemen.

Nieuwe projecten

Projectleiding

Project 11 : Tegenhouden	Raad van Hoofdcommissarissen/VNO-NCW
Project 12 : Aanspreekbaar bestuur en bedrijf	Ministerie van BZK/MKB-Nederland
Project 13 : Cyber crime	Ministerie van EZ/Verbond van Verzekeraars
Project 14 : Legitimatie fraude	Ministerie van Justitie/VNO-NCW
Project 15 : Heling	Ministerie van Justitie/MKB-Nederland

Versterking lopende projecten

Projectleiding

Project 04 : Versterking aanpak winkelcriminaliteit	Ministerie van Justitie/MKB-Nederland
Project 06 : Versterking aanpak urgente bedrijvenlocaties	Ministerie van EZ/VNG
Project 10 : Beveiliging diefstalgevoelige producten	Ministerie van BZK/VNO-NCW

Monitoring

De projecten en bijbehorende acties uit dit Actieplan Veilig Ondernemen deel 2 zullen nauwgezet worden gemonitord. Daartoe wordt enerzijds de voortgang van het proces gemonitord en vindt anderzijds monitoring plaats van de afgesproken doelstelling (het terugdringen van de criminaliteit tegen het bedrijfsleven met minimaal 20% in 2008). De monitoring van het proces wordt gekoppeld aan de voortgangsrapportage van het Veiligheidsprogramma *Naar een veiliger samenleving*.

De afgesproken doelstelling zal worden gemonitord met behulp van de jaarlijks verschijnende *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB)*.

Overzicht lopende projecten - Actieplan Veilig Ondernemen deel 1

- Project 01 : Versterking van de repressie
- Project 02 : Aanpak freeriders
- Project 03 : Aanpak transportsector
- Project 04 : Aanpak winkelcriminaliteit
- Project 05 : Aanpak juweliersbranche
- Project 06 : Aanpak urgente bedrijvenlocaties
- Project 07 : Keurmerk veilig ondernemen
- Project 08 : Aanpak horecabranche
- Project 09 : Aanpak interne criminaliteit
- Project 10 : Beveiliging diefstalgevoelige producten

Uitgave

Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC)
Den Haag, mei 2005

Ontwerp

Richard Sluijs (Den Haag)

Oplage

1000

Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC)

VNO-NCW

MKB-Nederland

Ministerie van Justitie

Verbond van Verzekeraars

Raad van Hoofddcommissarissen

Ministerie van Economische Zaken

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties